

Vroeger uit de pop?

Verschuivingen in vliegtijd

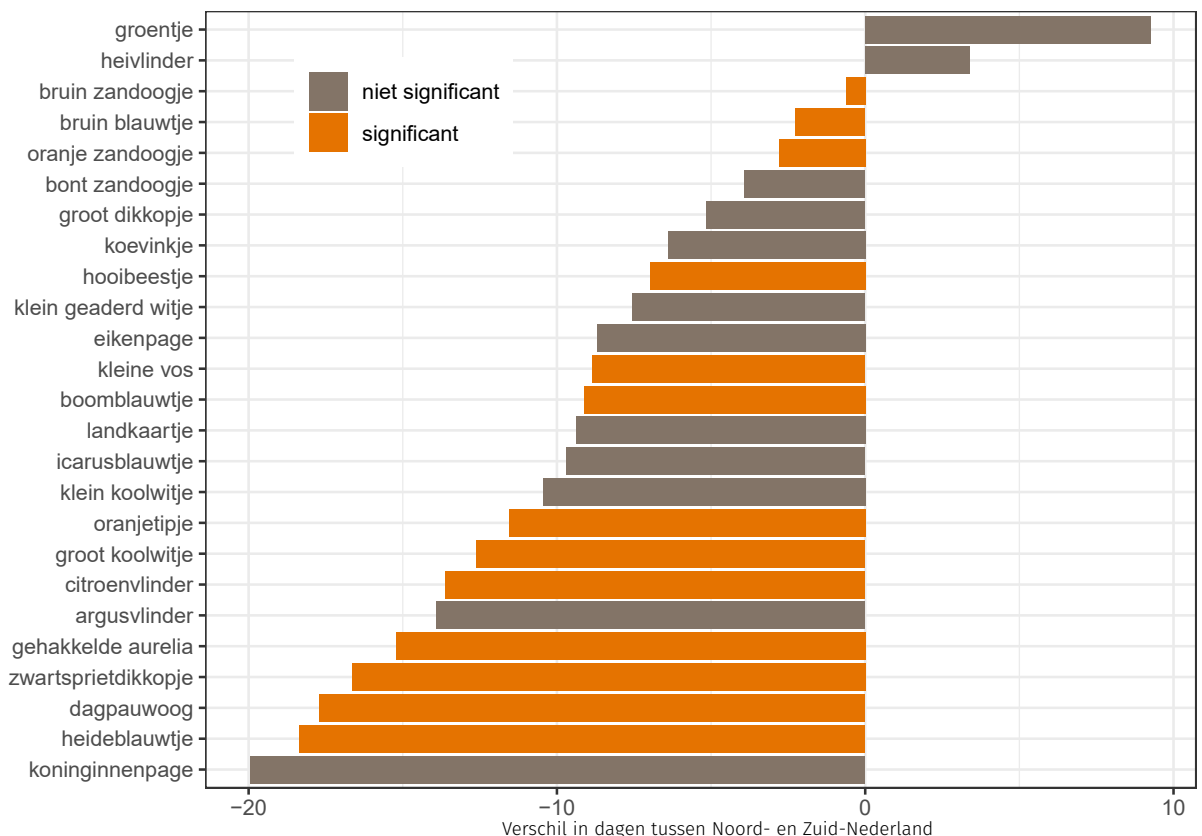
Veel soorten dagvlinders vliegen in Zuid-Limburg eerder dan in het midden of het noorden van het land. Of in de duinen later dan in het oosten. Maar ook (voor wie oud genoeg is): vroeger zag je de eerste oranjetipjes soms pas op Koninginnedag (30 april), nu vaak al weken eerder. Kunnen we deze verschillen zichtbaar maken?

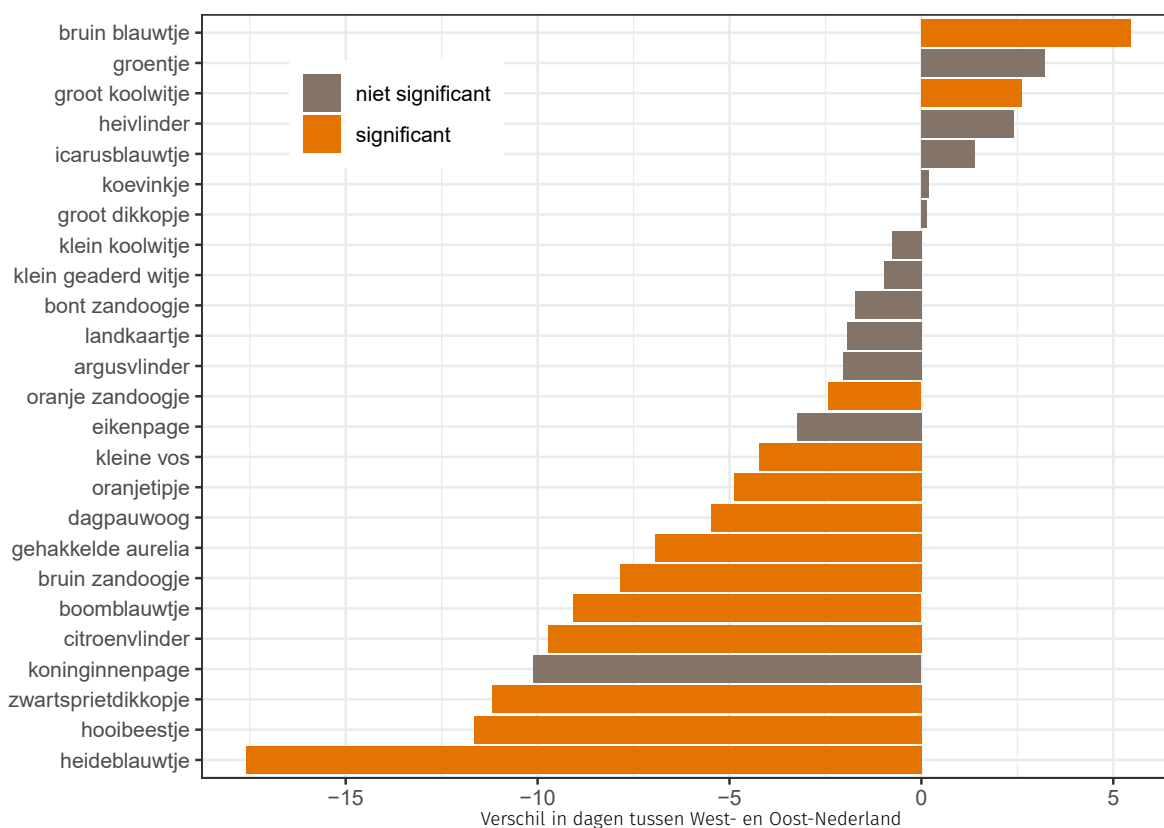
Tekst:
Chris van Swaay,
Tove van der
Weerd,
De Vlinderstichting
& Bram Borkent
CBS

Losse waarnemingen zijn niet geschikt om naar de vliegtijd te kijken. Waarnemers geven vaak wel de eerste waarneming van een soort door, maar niet meer de volgende waarnemingen, zeker van algemene soorten. Hierdoor kun je niets zeggen over het verloop van de aantallen en weet je niet of het om enkele individuen gaat die vroeg vliegen of dat de vliegtijd van de soort in zijn geheel naar voren is geschoven. In het NEM meetnet dagvlinders worden altijd alle dagvlinders van alle soorten geteld. Daarmee kunnen we meer in detail kijken naar de veranderingen in de totale vliegtijd tussen Zuid-Limburg en Noord-Groningen, West- en Oost-Nederland, en die tussen 1990 en 2025.

Voor soorten met meer dan één generatie beperken we ons tot de eerste generatie. Bij vlinders die als imago overwinteren zijn dat niet de vroege voorjaarsvlinders (dat zijn overwinteraars van vorig jaar), maar de nakomelingen die in juni of juli vliegen. Kijken we naar het verschil tussen Noord- en Zuid- of Oost- en West-Nederland dan heeft het alleen zin om naar wijdverbreide soorten te kijken, die in heel Nederland voorkomen.

Vergelijken we Noord- met Zuid-Nederland dan valt op dat de meeste soorten in het zuiden eerder vliegen dan in het noorden (figuur 1). Al is dit niet voor alle soorten significant en kan het verschil

Figuur 2. Verschil in gemiddelde vliegtijd van de eerste generatie vlinders die in heel Nederland voorkomen tussen West- en Oost-Nederland. Een negatieve waarde betekent dat de soort eerder in Oost-N

